

Interview van Frans Dekkers met mw. Louk van der Heijden, 1978

Goedemiddag, met Frans Dekkers in Eindhoven. Ik heb u de vorige keer gebeld.
Ja, u had Frans kunnen zeggen.
U had toen visite.
Ja, ik had mijn hele kamer vol.
Ik zou graag een afspraak met u willen maken, als dat lukt, over een paar weken of zo, 't heeft nog wel even tijd.
Ja, ja.
Op voorhand: ik heb een rapport gekregen van iemand, van..... Hoyneck Papendrecht of iets dergelijks.
Ad Hoyneck van <u>Papendrecht</u> , ja.
Hebt u dat indertijd ooit gelezen ?
Nee.
Achterin het manuscript, wat nooit is uitgegeven, staat een aantal rapporten, denk letterlijk overgeschreven, zoals die in die tijd overgebracht werden naar de Willemstraat, hoofdkwartier van de P.A.N.
Ja, dat kan wel.
Er zit er een bij van Loek aan Staf namens <u>Eddie</u> , ondertekend door Loek. Bent u dat ?
Ja, dat was ik.
Dat ging over Zal ik het voorlezen?
De volgende zin is wel uitgesproken maar past niet hier in dit interview ?
Ja, dat was Pieter van Erk, van Strijp vandaan
"Jan van de Broek, schot in been, onder in de rug. Zijn nu in Valkenswaard ingekwartierd, weten nog niet wat morgen te doen. Ga terug naar Valkenswaard. Heb hier alle mensen zoveel mogelijk gewaarschuwd. Loek".
Dat is een van de, laat ik zeggen, twintig rapporten.
Oh, ja.
Wat ik eigenlijk op voorhand wilde weten, ik ben namelijk een stuk over Bombeek aan het typen, hij was toen ook met de gevechten bezig, he ?
Ja, ik meen van wel, denk dat hij er bij was.
Hij zei toen dat ze Eddy naar het St. Jozef <u>ziekenhuis</u> gebracht hadden. Maar er staat hier <u>ziekenhuis</u> Valkenswaard ?
Nee, in Valkenswaard zijn we geweest.
Was dat in de straat ?
We zijn er toen naar toe gereden want Eddie had in de auto gereden en toen heb ik gereden, een geweldig rot ding want ik kende die hele wagen niet. Wij zijn naar Valkenswaard gegaan. Weet niet hoe ik daar gekomen ben
Dat was, ik meen, de Eindhovenseweg en dan moest je links in ergens, geloof ik.
Ja dat klopt, dat dat is bij die bocht.
Ja, dat kan. En daar hebben we hem gebracht. Toen is hij mogelijk naar het St. Jozef ziekenhuis gebracht later.
Ja, dat kan ook.
Dat lijkt mij wel, ja.
Dat gevecht vond plaats in Valkenswaard.
Ja, wij zijn een weg ingegaan, ongeveer tegenover <u>Valkenhorst</u> ik zat bij <u>Piet</u> (<i>van Riel</i>) achter op de motor toen.
Ja ik weet ongeveer waar het was.

Daar was een groep moffen, een moffennest.
Dat is denk ik, richting de Stabrechtse heide of zo ?
Ja, het was de weg van Leende naar Valkenswaard, meen ik.
Het is daar bij de Staatsbossen, was dat ...
Het was aan de linkerkant in elk geval. Niet te ver van Valkenswaard af.
Ja, dat klopt.
Ik zou het niet meer precies weten, ik zat achterop dus en was gespannen, ik weet er geen barst meer van hoor. Er zijn zoveel dingen.... Nou ik het hoor denk je, ja dat klopt allemaal, dat je het allemaal niet meer weet, hoor Of dat je zegt, het zal wel zo geweest zijn. Ik weet het niet meer. Ik heb een heel druk leven gehad daarna, ook altijd en er gaat zoveel overheen dan en het is al heel wat jaren geleden.
Ja, dat kan ik mij voorstellen, met die bevrijdingsdagen, het is allemaal zo flitsend, he ?
Alles ging vlug. Nou ja, alles was onverwachts eigenlijk, want dit had niemand op voorhand voorzien.
Nee, nog 1 ding op voorhand, dat is, de P.A.N. die zat op de Willemstraat. Was dat op een gegeven moment een overkoepelend orgaan ?
Nou, dat weet ik eigenlijk niet. Die P.A.N. was toen eigenlijk meer de Binnenlandse Strijdkrachten Er werd daar bij elkaar gekomen en ze werden daar min of meer gevormd, geloof ik. Daar had ik eigenlijk betrekkelijk weinig mee te maken Kijk, omdat ik werkte voor Eddie en ik heb voor Ad van Hoyneck van Papendrecht dingen gedaan en ik had met de landelijke met Max van Weerden te maken gehad enVreeman....en met Rick Beerman, geloof dat hij uit Nijmegen was. Dat waren de mensen waarmee ik te maken had, het meeste en Jules Gijsberts o.a. van de gemeente. En voor de rest, kijk, de organisatie ben ik vergeten. Ik ben gewoon vrijgemaakt om als koerier dienst te kunnen doen.
Dat is uw voornaamste taak ook geweest, he ?
Ja, daar had ik het heel graag met u over willen hebben, over die dingen. Maar ik zat namelijk aan dit stukje te werken en omdat ik nu ineens Louk tegenkwam, dacht ik, nou dat moet misschien Louki van der Heijden zijn. Is dat uw meisjesnaam ?
Ja, dat is mijn meisjesnaam
Ja, dat weet ik nu dat, dat inderdaad klopt.
Ja dat klopt in elk geval, is een van die dingen die mij nog echt bij staat, eigenlijk.
Was het overigens een grote groep ?
Nee, we waren niet met een grote groep, een auto en twee motoren, een man of 6, maximaal 8, ik geloof dat er niet meer waren. Sorry hoor, dat durf ik allemaal echt niet zo meer te zeggen, ik weet alleen dat het toen....
Het gaat niet om het exacte aantal.
We gingen naar Valkenswaard en hebben Eddie afgeleverd in het ziekenhuis. Ik geloof dat Else....er ook nog bij was.
Else Engel ?
Ja, Else Engel.
Kan ik mij niet herinneren. Dat weet ik niet. Ik weet wel dat we naar Eindhoven gereden zijn en toen is er het bombardement geweest... Die dag is het geweest dat het bombardement in Eindhoven was, want dat zagen we toen in de verte.

Piet woonde ergens in Strijp en daar zijn we het moeten gaan vertellen toen.
Ja, dat is natuurlijk ook vreselijk.
Heel akelig, ja.
U was er overigens al bij, bij de bevrijding van Eindhoven, dat is namelijk een verhaal dat ik van Theo Bombeeck heb.
Die P.A.N. was een verzameling van allerlei mensen. Ze hebben daadwerkelijk gevochten. Dat blijkt ook wel uit dit berichtje, nu weer.
Ja
Waren er meer mensen?
Ik wil zeggen, geen exact aantal, maar was het een kleine groep of een grote groep.
Dat zou ik niet kunnen zeggen. Dat weet ik niet.
Kijk, ik stond er aan de ene kant eigenlijk buiten, ik had er wel mee te maken..
Omdat u Eddie had.
Ja, maar met geen had ik een vaste verbinding. Het is dat, nou ja, ik kreeg mijn opdrachten en nou ja, zoek dat uit of breng dat weg.
Ik wil zeggen, toen op 18 september werd eigenlijk iedereen ingezet om het land een beetje te bevrijden.
Ja
Zou niet weten wat er verder ...Heb er eigenlijk weinig van gehoord en gezien. Verder, je hoorde het dan en ze kwamen toen van Valkenswaard afzetten en Eindhoven binnengekomen, maar ja, ik kan mij daar betrekkelijk weinig van herinneren. ...Ik was er niet
In elk geval, tot slot dan.
Willemstraat 25 meen ik, dat was het hoofdkwartier.
Ja
Daar gingen al die berichten naar toe.
Vlak van tevoren, bij <u>Moonen</u> en Leijten, hadden die overalls allemaal.
Die zijn toen gebietst op een nacht en gebruikt voor de P.A.N. mensen.
Die werden dus gestolen.
Ja, die werden gestolen.
Waar was dat precies ?
Bij van Moonen en Leijten op de Stratumsedijk, achterin dat gebouw was een magazijn.
Het was met medeweten vanHet was voorbereid allemaal.. Daar heeft Eddie voor gezorgd met ...
Hadden die mannen een uniform, het waren overalls, maar dat was niet zo heel erg.
Die berichten die in de Willemstraat aankwamen, zat daar iemand permanent ?
Ja, daar was bijna altijd iemand.
Dat was geen vaste persoon zal ik maar zeggen.
Ik geloof dat er bepaalde mannen waren, altijd, maar dat weet ik niet zeker.
Heb ik heel weinig mee te maken gehad, verder.
Zat er ook Greet <u>Kelder</u> ?
Ja, was een mager dingske toen.
Ja, nu nog.
Die zat er in ieder geval toen.
Ja, die heb ik toevallig daar ontmoet omdat ik binnenkwam en iets moest hebben of iets afgeven of zeggen of te vragen.
Ik ken er eigenlijk betrekkelijk weinig.
Alleen toen met die laatste...bij de <u>Augustijnen</u> .
In het Augustijnen klooster zaten die Duitsers er nog en er zijn er ondertussen in het Villapark hier en daar opgepikt en die zijn daar naar toe gebracht

Het is die laatste nacht, meen ik, geweest.
Die werden allemaal naar de Willemstraat gebracht ?
Nee, naar het Augustijnen klooster, daaronder bij de Augustijnen achter. Dat herinner ik mij wel.
Van daaruit zijn er ook een aantal, heb ik mij laten vertellen, naar het gezellenhuis gebracht.
Ja, dat kan. Ik heb daar met het groepje te maken gehad die naar het Augustijnen klooster kwam. Ik weet alleen dat het daar was, bij de paters Augustijnen, daar achter, daar hadden we ruimte, kelders geloof ik dat het waren, weet het niet meer precies.
Er schiet mij nog 1 ding te binnen en dat is ook wel relevant eigenlijk: Eddie was commandant van de P.A.N. en leider van de verzetsgroep, Had die groep een naam ?
Groep Eddy.
Verzetsgroep Eddie is dat geweest.
Was zijn schuilnaam Eddie de Vries ?
Ja.
Hij stond aan het hoofd van die groep.
Ja, ik kreeg mijn opdrachten ook van Eddie, meestal. Hij heeft dus gezorgd dat ik vrijgekomen ben. Stassen heeft mij toen een verklaring gegeven dat ik ander werk moest doen, ik had nerveus werk daarvoor ,iets van sociaal werk moest doen. En op die manier ben ik vrijgesteld geworden. Heb ik gewoon mijn salaris gekregen en ik kon het werk doen wat er gedaan moest worden.
Ik hoop daar gauw eens met u over te kunnen praten, als u dat tenminste goed vindt.
Ja, ja maar ik zeg er eerlijk bij..... Er zij een heleboel dingen die ik volstrekt niet meer weet of maar half weet of vergeten ben.....
Nee, maar alles wat u weet is waarschijnlijk heel belangrijk.
Ja, dat is goed
Ik zit in mijn agenda te bladeren. Misschien is het, het beste dat ik u aanstaande maandag op bel maandag, zou u dan in de loop van diezelfde week tijd kunnen vinden, denkt u ?
Maar nu is maandag een hele moeilijke dag eigenlijk, hoor.

Louk A.M. van der Heijden (11-2-1915 Oss / 22-2-1994 Eindhoven) was getrouwd met A.J.M. (André) Spijkerman (17-5-1903 Waalwijk / 18-7-1982 Eindhoven).

<https://bidprentjesarchief.nl/?pagina=nba-show-form&id=76727>

Dit is het rapport van Louk van der Heijden aan de Staf van de P.A.N.:

20/9'44 0,35

Koerierster L aan Staf namens R.C.C. E.

Zijn in gevecht gewikkeld geweest met Moffen, tegenover Valkenswaard (weg Leende Valkenswaard)
E ging naar luitenant om te vragen ~~zich~~ over te geven of vechten, Mof schoot daarop E vanaf twee met, in linkerbovenarm waarschijnlijk been verbrijzeld, heb hem naar Valkenswaard ziekenhuis gebracht.
versterking gehad uit Valkenswaard.
Piet (Duitsche motor van C.I.) gedood.
J. gewond schot in been en onder in de rug.
Zijn nu in Valkenswaard gekwartierd, weten nog niet wat morgen te doen. Gaan terug naar Valkenswaard, heb alle menschen zooveel mogelijk gewaarschuwd.

L.

Ondergeteekenden, allen destijds deel uitmakende van een sectie gevechtsgroepen ondergrondse Strijdkrachten, verklaren hiermede:

dat op 18 September 1944, enkele uren na de bevrijding van de stad Eindhoven, hun sectie onder bevel van J. Suykerbuyk, Bezemstraat 24 te Eindhoven, alsmede een sectie onder commando van J. v.d. Broek te Eindhoven, beide secties gemotoriseerd met buitgemaakt materiaal, onder gezamenlijk commando van den Rayonscommandant Ed. P. W. Verkaik (Eddie de Vries), uitrukten ter achtervolging van een des avonds op den 17 September verdreven Duitsche mitrailleurgroep.

In direct contact met den vijand, des namiddags te 4 uur, werden de volgende verliezen geleden:

Gedood: P.v. Riel, Hoogstraat 323, Eindhoven.
Zwaar gewond: Ed. Verkaik, H.v. Brabantplein 14, Eindhoven.
Licht gewond: J.v.d. Broek, Ganzebloemstraat 31, Eindhoven.

Buitgemaakt werden:

17 krijgsgevangenen, 12 fietsen, 3 mitrailleurs,
20 geweren, groote hoeveelheid pantservuisten, munitie en levensmiddelen.

Ed. Verkaik, cdt.

J. Suykerbuyk, plv. cdt.

D.v. Gijzel,

H.v. Gijzel,

H. Lomann,

E. Engel,

Eindhoven, 2 April 1946.

In Rayon Centrum Eindhoven is Eddie Verkaik de commandant.
Hij was niet alleen actief in Eindhoven, maar ook in Leende en op de Leenderhei.

G.C.	Broek, Jan van de	Ganzebloemstraat	31
	Engel, Else		
	Gijzel, D. van		
	Gijzel, H. van		
koerierster	Heijden, mw. Louk van der		
	Lomann, H.		
	Riel, Piet van	Hoogstraat	323
plv. R.C.	Suijkerbuijk, J.	Bezemstraat	24
R.C.	Verkaik, Eddy	HH van Brabantplein	14

Mogelijk was Theo Bombeek een P.A.N.-lid en/of vocht hij mee op de Leenderhei.

Louk van der Heyden

★ Namens alle vrouwen in het verzet, zal een krans worden gelegd door Loek van der Heyden die — ze zegt: ik weet niet meer precies hoe het begon, maar Jules Gijsbers, pastoor Sicking en Eddy Verkaik speelden er een rol bij — destijds onderwijzeres in de Gerardusparochie was en thans nog is, in de Gasthuisstraat. Ze liet zich door wijlen dr. Sassen tijdelijk ongeschikt om te werken verklaren — ze moest „minder enerverend” werk gaan doen — en verrichtte de laatste jaren van de bezetting dag en nacht koeriersdiensten. Niet alleen in en rond Eindhoven, maar als koerierster van de L.O. bereisde zij, omhangen met distributiekaarten of ander illegaal materiaal, het hele land. Ze bracht berichten over, valse papieren, stempels, zelfgemaakte Ausweise en bonkaarten. Haar huis — destijds in de Lakerstraat — was een trefpunt van de illegaliteit. Dat zij de directe actie niet schuwde, bewees ze in de oorlogsdagen toen ze samen met Eddy, Theo, Piet en anderen het gevecht tegen 60 Duitsers in de Leenderhei meemaakte. Dit was het gevecht waarin Piet (P. van Riel) en H. Luycks sneuvelden en Eddy gewond werd.

H. Luycks sneuvelt niet op de Leenderhei:

In de Woenselsestraat hoorde de 26-jarige kruideniershulp en lid van de P.A.N, Adri Luijckx, dat bij een NSB-er in de buurt, waarschijnlijk nog Duitsers verborgen zaten. Op het bewuste adres werd niet opengedaan. Daarom sloeg Adri met de kolf van zijn geweer een raam in. Terwijl hij met een been over het vensterkozijn stond, ratelde een machinepistool. Adri werd dodelijk getroffen. Een Amerikaanse parachutist kwam aangelopen. Hij zag de witte P.A.N-armband die Adri tussen zijn riem had gestoken en hij realiseerde zich zijn vergissing: als Adri de band om zijn arm had gedragen, zou hij hem niet voor een vluchtende Duitser hebben aangezien.

Louk gaf les aan de Mariaschool in de Gasthuisstraat in Eindhoven.

Hier staat zijn op een klassenfoto 1963-1964:

Louk woonde in de Lakerstraat nr. 1:

In het (momenteel) witte huis op nummer 1 woonde de familie Van der Heijden. Hun zoon heette Philo, nog dikwijls mee gespeeld. Zijn moeder zat dacht ik in het onderwijs. Zijn opa, een heel driftig oud manneke woonde daar ook in.

Op nr. 1 woonde Philo van der Heiden. Ik ken die naam zo goed, omdat hij een prachtige step kreeg op zijn verjaardag. Op een mooie dag zag ik die in de tuin liggen en ben er toen, als 3-jarig ondernemende peuter, mee weggegaan, richting Tongelre. Drie uur later was ik weer thuis, gevonden door de politie. Ik zat triomfantelijk voor op de tank van de motoragent. Prachtig vond ik dat, dat weet ik nog goed.

Han Nieman, februari 2020.